

Statenmededeling

Onderwerp

Evaluatie betreffende Brabant C

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325033

PS: 4331935

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De bevindingen en conclusies van de inhoudelijke evaluatie Brabant C en hoe wij met de resultaten van deze evaluatie omgaan.

Kernboodschap

Het Brabant C Fonds heeft een belangrijke en unieke aanjaag- en vliegwielfunctie voor initiatiefnemers in hun weg naar cultureel ondernemerschap. Het fonds is daarin landelijk onderscheidend en van toegevoegde waarde in het verdere instrumentarium in de provincie en Nederland. Het onderzoeksbureau noemt Brabant C een toonbeeld van Brabantse innovatieve profilering en een voorbeeld voor andere cultuurfinciers zowel binnen als buiten de provincie en een atypisch cultuurfonds dat zich door proactiviteit onderscheidt van andere fondsen. Het fonds is daarmee een efficiënt en effectief instrument om de beoogde maatschappelijke doelen te realiseren. Daarnaast zijn ook enkele verbeterpunten genoemd, die voortvarend en al grotendeels in de aangepaste werkwijze zijn opgenomen. GS vragen Brabant C een gedifferentieerde aanpak voor revolverendheid uit te werken.

Aanleiding

Doel Brabant C

Het Brabant C Fonds is in 2015 ingesteld om het kunst- en culturaanbod in Brabant te versterken en vergroten en daarmee de (inter)nationale aantrekkingskracht van Brabant. Met de opdracht om te komen tot een hoogwaardig en vitaal Brabants cultuursysteem sluit het fonds aan bij onze ambitie om de 5e kennis- en innovatieregio van Europa te zijn.

Aanleiding Evaluatie

Op basis van een evaluatie moet in 2018 een besluit genomen worden over continuering van het Brabant C Fonds, zo is vastgelegd bij het [Statenvoorstel 33/14 Instellingsbesluit Brabant C Fonds – Eerste tranche investeringsagenda](#) in 2014¹. De evaluatie is in twee stappen gebeurd.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325033

PS: 4331935

Evaluatie fondsen voorjaar 2017

Begin 2017 heeft de [evaluatie fondsen uit de eerste en tweede tranche Investeringsagenda Essent](#) (met nr. 4144575) plaatsgevonden, uitgevoerd door K+V. Uit deze evaluatie komt in naar voren dat Brabant C:

- toegevoegde waarde heeft en een waardevolle aanvulling is op het beschikbare instrumentarium van de provincie;
- invulling geeft aan de ambitie uit het bestuursakkoord om op een vernieuwende manier te investeren in kunst en cultuur;
- bijdraagt aan de doelen van de cultuuragenda en de vrijetijdseconomie van Brabant.
- bijdraagt aan de transitie naar een ondernemende culturele sector door op een vernieuwende wijze ondernemerschap te stimuleren;
- de governance en het management efficiënt en effectief en binnen de door PS gestelde voorwaarden hebben ingericht;

Daarnaast zijn ook enkele punten voor verbetering geconstateerd namelijk:

- om tot revolventheid te komen is een verhoging van de inspanning nodig en
- KPI's dienen nader geformuleerd te worden waarmee ook op langere termijn het functioneren van het fonds beter gevolgd kan worden.

Gewijzigde werkwijze Brabant C begin 2018

Deze aanbevelingen hebben geleid tot een aangepaste werkwijze van Brabant C met ingang van 2018. De aanpassingen betreffen:

- een nieuwe werkwijze (met daarin een grotere nadruk op innovatievere financiering, die er toe moet leiden dat meer revolventheid wordt gerealiseerd).
- het vaststellen van Kritische Prestatie Indicatoren.

Deze werkafspraken zijn door middel van de Statenmededeling 4251287 "[Nieuwe werkwijze Brabant C](#) met een [update visie en werkwijze](#)" door GS aan PS gecommuniceerd en besproken (27 oktober 2017).

2

¹Toen is besloten om de middelen voor dit fonds ad. €45mln in twee tranches beschikbaar te stellen, waarbij in 2018 op basis van een tussenevaluatie een besluit genomen zou worden over een tweede tranche ad. €15mln voor Brabant C. In het bestuursakkoord 2015 - 2019 zijn de middelen voor een tweede tranche niet langer op voorhand beschikbaar gehouden, maar is afgesproken dat PS aan de hand van de tussenresultaten zal beoordelen of en met welke middelen Brabant C wordt voortgezet.

2

Toezegging over inhoudelijke evaluatie

In de oordeelsvormende bespreking op 27 oktober 2017 is aan PS toegezegd dat er in aanvulling op de evaluatie KplusV een inhoudelijke evaluatie opgesteld wordt tbv besluitvorming tweede tranche bij de Perspectiefnota 2018.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325033

PS: 4331935

Bevoegdheid

Dit is een evaluatie zonder de status van artikel 217a. GS informeert de staten over het onderzoek.

Beantwoording onderzoeksvragen

Hieronder is integraal de samenvattende beantwoording van de onderzoeksvragen uit het onderzoeksrapport opgenomen. Het rapport bevat ook een managementsamenvatting met aanvullende beschouwingen. Daarvoor verwijzen wij naar het rapport zelf.

De korte beantwoording van vragen 1 en 3 tot en met 10 is overgenomen uit de Beknopte beantwoording van de onderzoeksvragen op blz 6 en 7 van het rapport. De verdere beantwoording van vraag 1 is terug te vinden in de Samenvatting.

De beantwoording van vragen 2, 11 en 13 is overgenomen uit de Beantwoording onderzoeksvragen op de blz 54 en 55 van het rapport.

Onderzoeksvragen terugblik

1. Dragen de projecten bij aan de inhoudelijke doelstellingen van het fonds (voor zover nu al meetbaar) zoals opgenomen in de statuten van het fonds dan wel is de bijdrage aannemelijk te maken?

- Bij vrijwel alle gehonoreerde projecten is daadwerkelijk sprake van beeldbepalende toonaangevende kunst- en cultuurprojecten. Ook hebben bijna alle gehonoreerde projecten volgens de adviescommissie (inter)nationale kwaliteit of de potentie om die te gaan bereiken.
- In 2014 constateerde GS dat een groot deel van de Brabantse cultuursector kwetsbaar was, en dan met name de middelgrote en kleinere instellingen in diverse kunstdisciplines. Het fonds heeft de doelstelling om het Brabantse cultuursysteem van kwetsbaar naar vitaal te ontwikkelen. Dat gebeurt als volgt. De criteria waarop de aanvragen worden beoordeeld zijn gekoppeld aan lange-termijndoelstellingen. Ook door de begeleiding tijdens het opstellen van een projectplan en zorgvuldige beoordeling van de aanvragen dragen deze sterk bij aan de doelrealisatie. Vrijwel alle door Brabant C gehonoreerde projecten scoren een voldoende tot zeer goed op de beoordelingscriteria die te herleiden zijn tot de duurzame versterking van het Brabantse cultuursysteem. De praktijk zal moeten aantonen of met de geselecteerde projecten daadwerkelijk doelrealisatie op alle lange termijndoelen bereikt wordt.

- (Inter)nationale kunst- en cultuurprojecten in Brabant op een ondernemende wijze benaderen en financieren. Brabant C pakt dit op door aan initiatiefnemers al op het moment van aanvragen te laten aantonen dat het project kan voortbestaan na afloop van de ondersteuning door Brabant C. In de komende periode gaat dit aspect nog meer aandacht krijgen. Cultureel ondernemerschap wordt hier gezien als een combinatie van economische waarde, artistieke waarde en maatschappelijke waarde.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325033

PS: 4331935

2. Zijn de concrete resultaten (opgenomen in het jaarplan 2016) behaald die met het fonds beoogd zijn?

Zie ook het antwoord op onderzoeksvraag 1. Er worden projecten nagejaagd en gefinancierd gericht op de doelen van het fonds.

3. Worden bovenstaande vragen beantwoord aan de hand van de vastgestelde KPI's?

Vanaf 2018 worden KPI's toegepast, die het fonds helpen de aangescherpte doelen te bereiken. Doordat de nieuwe criteria voor projectaanvragen per 2018 ook directer dan voorheen zijn afgeleid van de projectdoelen, lijkt het aannemelijk dat nog beter gestuurd kan worden op het realiseren van prestaties.

4. Heeft de werkwijze van Brabant C (scout, netwerkontwikkeling, fonds) toegevoegde waarde ten opzichte van een regulier subsidie-instrument? Zo ja, welke?

Ja, de werkwijze van Brabant C is van toegevoegde waarde op de inhoud en uitvoering van de projecten. Aanvragers merken in de praktijk vooral veel positieve effecten van de begeleiding van medewerkers van Brabant C in de fase voordat de aanvraag bij de adviescommissie komt.

5. Hoeveel hebben partners mee gefinancierd in geld of in natura? Waarom financieren partners wel mee (redenen/motivatie) en waarom niet (belemmeringen)?

Uit de analyse van de projectenregistratie blijkt dat zowel gemeenten als bedrijven in sommige door Brabant C gehonoreerde projecten, meefinancieren. Deze bijdragen verschillen sterk per aanvraag. Vanuit het fonds wordt hier op gestuurd door verbindingen te leggen, netwerkbijeenkomsten te organiseren en met de aanvragers te kijken naar verdienmodellen.

6. In hoeverre ondersteunen gemeenten projecten en is er sprake van synergie?

Zie onder 5.

7. Worden projecten die gesteund worden door Brabant C versterkt opdat daarna een zelfstandige duurzame voortzetting kan plaatsvinden?

Omdat nog geen sprake is van afgeronde projecten, kan nog niet worden geconcludeerd of de inzet van Brabant C ten aanzien van het stimuleren van duurzame voortzetting en de betrokkenheid van andere financiers tot duurzame resultaten leidt.

8. Welke betekenis heeft de toevoeging van het instrument Brabant C aan het totaal van het provinciale instrumentarium voor kunst en cultuur in Brabant?

Brabant C is zowel binnen als buiten de provincie een atypisch cultuurfonds. Het is proactief bij de totstandkoming van projecten waarvoor aanvragen worden gedaan door zelf aanvragen aan te jagen, te stimuleren en in een aantal gevallen zelfs te initiëren. Brabant C onderscheidt zich hier mee van andere financiers.

Daarnaast is het fonds afwijkend door zijn intensieve partnership met aanvragers om tot nieuwe en betere projectaanvragen te komen die voldoen aan de vooruitstrevende criteria.

De toegevoegde waarde van Brabant C in het verdere instrumentarium in de provincie en in Nederland wordt door zowel aanvragers als deskundigen omschreven als de vliegwielfunctie. Brabant C helpt initiatieven om hun organisatie op diverse vlakken naar een veel hoger niveau te tillen.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325033

PS: 4331935

Onderzoeksvragen vooruitblik

9. Op welke wijze kan revolverendheid bereikt worden en kan voldaan worden aan de eis van resultaatverplichting in deze?

Er zijn ook enkele kanttekeningen ten aanzien van de verwachtingen en verplichtingen die Brabant C is aangegaan, met name ten aanzien van revolverendheid. Aanbevolen wordt dat Brabant C flexibel moet kunnen omgaan met de hantering van de eisen, mede afhankelijk van de aanvragen. Voorzien wordt dat als Brabant C meer middelen krijgt om de inspanningen te verhogen, de effectiviteit nog verder kan worden verhoogd zonder efficiëntie te verliezen.

10. Welke inspanningen zijn nodig om – gezien de resultaten en ervaringen van de afgelopen jaren - de beoogde meerwaarde te kunnen leveren (rekening houdend met de aangescherpte criteria en het absorptievermogen van het culturele veld)?

Dit onderzoek concludeert dat Brabant C een effectief en efficiënt middel is om het beoogde maatschappelijk doel te realiseren. De nieuwe werkwijze kan ertoe leiden dat Brabant C nog effectiever wordt.

11. Zijn we op de goede weg met de ingezette werkwijze en de aanpassingen in de werkwijze, zoals verder uitgewerkt in het businessplan van Brabant C en in hoeverre kan Brabant C bijdragen aan de profilering van BrabantStad en de provincie mede in het licht van de ontwikkelingen in het rijkscultuurbeleid om stedelijke regio's meer centraal te stellen?

Brabant C is volgens het onderzoek niet alleen een atypisch cultuurfonds maar is dankzij de proactieve houding en de effectiviteit die wordt bewerkstelligd zelf een toonbeeld van Brabantse innovatieve profilering en een voorbeeld voor andere cultuurfinanciers. Andere stedelijke regio's kunnen zich door Brabant C laten inspireren.

12. Op welke wijze kan de werkwijze van het Brabant C (scout, netwerkontwikkeling, fonds) versterkt worden?

Zie het antwoord op onderzoeksvraag 9

13. Zijn de gekozen KPI's afdoende dekkend voor de doelstellingen van het fonds? Of zijn er betere alternatieven?

Voorgesteld wordt dat Brabant C echt werk maakt van het realiseren van de vijf doelstellingen die zijn benoemd in de nieuwe werkwijze. De benoemde KPI's maken deze doelstellingen (zij het op vrij beperkte wijze) SMART en daarom zullen de KPI's helpen, zolang het realiseren daarvan geen doel op zich zal worden.

Consequenties

Het Brabant C Fonds is in 2015 ingesteld om het kunst- en culturaanbod in Brabant te versterken en vergroten en daarmee de (inter)nationale aantrekkingskracht van Brabant. Met zijn opdracht om te komen tot een hoogwaardig en vitaal Brabants cultuursysteem sluit het aan bij onze ambitie om de 5e kennis- en innovatieregio van Europa te zijn. Dit betekent dat:

- beeldbepalende, toonaangevende kunst- en cultuurprojecten met nationale en internationale kwaliteit tot stand komen in Brabant;
- het Brabants cultuursysteem zich mede door deze cultuurprojecten van kwetsbaar naar vitaal ontwikkelt;
- (inter)nationale kunst- en cultuurprojecten in Brabant op een ondernemende wijze worden benaderd en gefinancierd.

Het Brabant C Fonds is, zo blijkt uit de inhoudelijke evaluatie van Berenschot een efficiënt en effectief instrument om de beoogde maatschappelijke doelen te realiseren. Het heeft een belangrijke en unieke aanjaag- en vliegwielfunctie. Het fonds is daarin landelijk onderscheidend en van toegevoegde waarde in het verdere instrumentarium in de provincie en Nederland. Het onderzoeksbureau noemt Brabant C een toonbeeld van Brabantse innovatieve profilering en een voorbeeld voor andere cultuurfinanciers.

En GS staan daarbij de volgende ontwikkeling voor:

- begin 2018 is de werkwijze van het fonds aangepast waardoor de revolverendheid van het fonds oploopt van 15% nu naar 32% in 2022. U bent hier eerder over geïnformeerd met de statenmededeling over Nieuwe werkwijze Brabant C ; Wij stellen een tussendoel van 30% revolverendheid in 2020.
- de organisatie van het fonds meerjarig zekerheid bieden zodat het fondsgedurende meerdere jaren als partner verbonden kan blijven aan projecten;
- met de stedelijke regio BrabantStad en eventueel andere partners afspraken maken over co-funding van het fonds
- het fonds in staat stellen om hun activiteiten te continueren zodat in 2020, juist voor de nieuwe kunstenplanperiode, de maatschappelijke effecten in

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325033

PS: 4331935

beeld gebracht kunnen worden en er integraal gekeken kan worden naar alle instrumenten van het cultuurbeleid

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4325033

PS: 4331935

Met de huidige middelen is het fonds medio 2019 uitgeput. GS willen daarom komen tot een aanvulling van in totaal € 9,0 miljoen. GS wil de organisatie van Brabant C voor 4 jaar zekerheid geven, zodat zij zich met dit perspectief verder kan ontwikkelen. Daarvoor is € 3,0 miljoen beschikbaar.. Daarnaast wil het College € 6 miljoen beschikbaar stellen voor projecten. Aangevuld met het resterende vermogen van het Brabant C fonds is dan vanaf 2019 nog ruim 10 miljoen beschikbaar voor projecten. Hiermee kan het fonds op basis van de huidige ervaring naar verwachting nog tot eind 2020 in projecten participeren.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing

Communicatie

Geen actieve communicatie

Vervolg

GS vraagt provinciale staten deze evaluatie te betrekken bij de behandeling het knelpunt Brabant C in de perspectiefnota.

Bijlagen

1. Evaluatierapport
2. Factsheet Brabant C Fonds - Resultaten 2015-2017

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer R. Heijmerink, (073) 681 23 79,
rheijmerink@brabant.nl, afdeling Strategie, Beleid en Monitoring

Opdrachtnemer: de heer J. Cremers, (073) 681 27 28

jcremers@brabant.nl, concernstaf